



ROMAN

J. M. DE SAGARRA

KNOFLOEK EN PEKEL

Vertaald uit het Catalaans door Frans Oosterholt.
Menken Kasander & Wigman; 215 pagina's; € 22,50.

Ook de voorlaatste roman van Josep Maria de Sagarra is meesterlijk.

Romans over Spaanse vissersdorpen, daar moet je voor oppassen. Door buitenlandse schrijvers zijn de kustplaatsjes verheerlijkt als idyllische gemeenschappen waar het leven behoeftig maar goed was. Schrijvers van eigen bodem hielden het het liefst bij een slaapverwekkend portret van armoede en uitbuiting.

Zo niet *Knoflook en pek* van Josep Maria de Sagarra, de Catalaanse schrijver die hier een paar jaar geleden werd geïntroduceerd met zijn derde en laatste roman *Privéleven* uit 1932. Een taalfest zoals je ze maar zelden ziet. De blinkende beelden buitelen over elkaar heen zonder dat ze ook maar één moment het verhaal van een aftakelende aristocratische familie in Barcelona in de weg zitten. Met dank aan Frans Oosterholt, een van die zeldzame vertalers die liever hun nek uitsteken dan zich te verschuilen in een krampachtige angst voor een foutje hier of daar.

Voor *Knoflook en pek*, de roman die voorafging aan *Privéleven*, bleef Sagarra niet in de grootstedelijke kringen die hij

het beste kende. Zijn uitstapje naar een Catalaans vissersdorpje weerhield hem er gelukkig niet van om ook voor deze gelegenheid uit te pakken met een stijl waarin zintuiglijke en plastische uitbundigheid hand in hand gaan zonder ook maar een moment uit de bocht te vliegen.

Neem mevrouw Caterineta, 'een vette tol; in plaats van een hart heeft ze een zure en harde perzikpit en op haar tanden ligt de gelakte lach van een sacristiemuis.'

Of het meisje dat als ze probeert te lachen 'een grote hoeveelheid rood tandvlees toont dat doet denken aan een in wijn gemarineerde hazenrug die aan-

In plaats van een hart
heeft mevrouw Caterineta
een zure perzikpit

Volkskrant 17-11-2012

stonds in de pan gaat.'

In deze barokke behuizing krijgt het kleine verhaal van visserszoon Quimet de proporties van een zinderend drama. Tegen zijn zin volgt Quimet een priesteropleiding in Gerona. Tijdens een verlof in het dorp van zijn ouders doet het jonge, rebelse naaistertje Mari zijn zintuigen tot onbeheersbare hoogte oplaaien.

Verder dan een onbeholpen aanranding op het strand en een vroegtijdige zaadlozing tijdens een andere ontmoeting komt hij niet.

Terug in Gerona probeert hij het vuur van zijn zintuigen te blussen bij enkele dames van plezier. Ook dat loopt tot twee keer toe uit op een beschamende mislukking. Intussen is Mari naar Figueras getrokken om daar een middelbare vertegenwoordiger in furniture van dienst te zijn. Maar al snel weet deze lepe meid haar werkterrein uit te breiden.

Quimets begeerte voert hem onherroepelijk naar Figueras. De nieuwe ontmoeting met Mari kan natuurlijk niet goed gaan. Verbazingwekkend is wel dat de schrijver de leerlingpriester korte tijd later laat verdrinken in de buurt van het dorp waar hij is opgegroeid.

Je zou Sagarra er bijna van verdenken dat hij zijn toevlucht heeft genomen tot deze stompzinnige dood omdat hij genoeg had van zijn verhaal en er geen beter einde aan wist te breien. Hoe het ook zij, een schrijver die zo'n zinderend taalmonument weet op te trekken, kun je dat moeilijk kwalijk nemen.

Maarten Steenmeijer